

Werken aan herstel

Zorgboerderij De Buitenkanssen

werken aan herstel / nieuwe verbindingen

Om negen uur verzamelen de deelnemers zich in de kantine van de nieuwe melkstal. De koffie wordt gezet en er ontstaat een gesprek, waarin altijd de werkzaamheden van die dag besproken worden. Er is ook oog voor hoe het gaat met iedereen, met en zonder woorden. Tegen half 10 is het tijd om naar de stallen of het land te gaan. We hebben er zin in (en zien er de zin van in).

De Leenhoef

Begin 2018 bespraken neven Hein Klaasen (biologisch boer) en Sander Verhulst (sociaal werker) in gemeenschapshuis de Leenhoef, in Knegsel, tijdens een familiebijeenkomst, de mogelijkheden om op de boerderij van Hein een zorgactiviteit op te starten. Ofwel het samenvoegen van disciplines. De ervaringen van de boer, gekoppeld aan die van de sociaal werker. Het zaadje was geplant.

Na vier jaar van voorbereiding werden in het voorjaar van 2022 de eerste deelnemers welkom geheten op de boerderij aan de Vessemseweg. Nieuwe verbindingen kwamen tot stand; tussen stad en platteland, hulpverlening en gastvrij en toekomstgericht boeren, zorg voor dieren en zorg voor mensen.

Het werk

De eerste deelnemers van De Buitenkanssen zijn gestart met het snoeien van de akkerranden. Boer Klaasen wil zoveel mogelijk natuur en cultuur met elkaar verbinden. Een manier in deze is om de begroeiing van de akkerranden ruimte te geven. De tweede taak was om bepaalde gewassen (St. Jakobskruid, distels) uit het weiland te verwijderen. De boerderij is biologisch, dus dit kan niet met gif gebeuren. Dat doen we met de hand, de schop, soms de bosmaaier en we zijn aan het oefenen met een ouderwetse zeis.

Daarna werd ook het schoonmaken van de stallen onderdeel van de dagelijkse routine. Ook het 'openmaken' van de maiskuil, zodat het voer naar de koeien gebracht kon worden, werd een taak die de deelnemers met veel verantwoordelijkheid op zich gingen nemen.

In de herfst verplaatsen de activiteiten zich deels naar het stukje bos dat de familie bezit in het dorp. De dode bomen moesten omgezaagd en naar de boerderij gebracht worden, waar het hout tot stammetjes gezaagd werd en later gekloofd met een kloofmachine, achter de tractor. Een activiteit waar telkens naar uitgekeken wordt. Ook omdat daarna het hout verkocht kon worden, wat veel voldoening geeft.

Voor het voorjaar van 2023 staat het opzetten van een flinke moestuin op het programma.

Naast de routine die na een klein jaar ontstaan is, is er op de boerderij ook altijd ruimte voor eigen initiatieven en ideeën van de deelnemers. De moestuin is daar een voorbeeld van. De enige voorwaarde is dat de activiteiten een functie hebben binnen de bedrijfsvoering van de boerderij of het onderhoud van het bos. Het werk wordt vaak met de hand gedaan, maar de ondersteuning van een machine (loader, tractor, bosmaaier) is zeker niet uitgesloten.

Werken aan herstel

Het therapeutische milieu

Al op eerste dag dat een deelnemer ging werken op de boerderij bleken de koeien, op het land maar ook in de stal, over therapeutische kwaliteiten te bezitten. Ze spiegelen, dagen uit en reguleren stress. Ze bepalen het tempo. En bovenal: ze oordelen niet. Nieuwe verbindingen worden gelegd. De omgang met en de zorg voor de koeien wordt door de deelnemers als verrijkend ervaren.

Het fysieke werk in de buitenlucht is helend. Wanneer dat werk tegelijkertijd ook nog 'ergens goed voor is', en het soms zelfs letterlijk wat oplevert, is dat des te meer van toepassing. Op de boerderij en in het bos mogen deelnemers grenzen opzoeken, in het begin meestal in fysieke zin. Maar men mag ook de grenzen van verantwoordelijkheden nemen, opzoeken en verleggen. Daarvoor is vertrouwen nodig, in meerdere opzichten.

Naast het samenwerken met de dieren is er ook de samenwerking met de andere deelnemers, de boer en de begeleider. De dynamiek van de groep krijgt veel aandacht. Zo leren deelnemers om bij elkaar en bij zichzelf grenzen te herkennen, verkennen en daarna wellicht verleggen. Wanneer het nodig is krijgt een deelnemer ook de ruimte om alleen te werken, of te rusten.

De deelnemers

De Buitenkansen heeft geen precieze doelgroep geformuleerd. Voorwaarde om deel te kunnen nemen is het zelf kunnen formuleren van een intrinsieke motivatie om 'iets' te willen herstellen of te ontwikkelen. Daarbij moet een deelnemer licht fysiek werk kunnen verrichten in een kleine groep. Daarnaast moeten de deelnemers de verantwoordelijkheid, in de breedste zin, van het werken op een boerderij kunnen dragen. Voorbeelden van doelen zijn 'sociale angsten overwinnen', 'zelfvertrouwen en vertrouwen in andere mensen terugvinden', 'werkervaring opdoen' en 'fysiek geactiveerd worden'. Trajecten bij de Buitenkansen worden gefinancierd vanuit de WMO, WLZ of particulier.

Het is bijna half 1, de overalls worden opgehangen of in de was gedaan, de kantine wordt opgeruimd. Het werk wordt geëvalueerd, er wordt vooruit gekeken naar de volgende dag op de boerderij of gewoon het weekeind. Nieuwe verbindingen zijn gelegd; met elkaar, met het werk, de natuur, de dieren, in de eigen hersenen.

Werken aan herstel